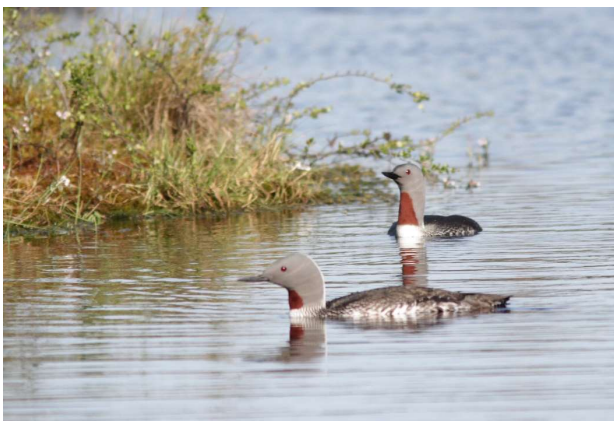

Ontmoetingen met Parel- en Roodkeelduikers in Zweden

Kees en Dineke Verweij-Kistemaker

Wanneer we 's winters vanaf het strand naar de zee turen kunnen we vroeg in de ochtend grote duikers voorbij zien vliegen. Soms zwemmen ze voor de kust, zoals bij de Brouwersdam in Zeeland of bij havenhoofden. Duikers zijn bepaalde fuutachtigen, maar dan een slagje groter. Ze vallen vooral op door hun snelle en strakke vlucht. Echt mooi zijn ze niet, enigszins grauw met een wat lichtere onderbuik. Maar 's zomers is het heel anders, want in het wat latere voorjaar (begin mei) keren ze terug in bijvoorbeeld Zweden en dan vertonen ze hun mooiste tekening. Parelduikers hebben dan op de rug een fraaie zwart-witte bloktekening en in de hals een grote zwarte vlek. Ook de kop is bedekt met fijne donkere lijnen. De Roodkeelduiker, de naam zegt het al, heeft een grote rode keelvlek. Verder is het lichaam donkergrijs tot zwart gekleurd. De kop is lichtgrijs gekleurd en aan de achterzijde met fijne lijnen bezet. In de eerste helft van mei laten de Parelduikers hun prachtig galmend geluid horen over de vele grote meren, die Zweden telt. 's Avonds begint het festijn en dan is hun galmen honderden meters ver te horen. Kennelijk behoort deze muzikale serenade tot het paringsgedrag, want later in de maand mei hebben we dit geluid nauwelijks meer gehoord. De eerst keer, dat we dit jaar hoorden, was op de camping Grinsby, gelegen aan de onderzijde van het natuurreservaat Glaskogen, even schuin boven het uitgestrekte Vännermeer in de provincie Värmland. Het grappige was, dat deze muzikale ontboezeming kennelijk aanstekelijk werkt op andere vogels, want achtereenvolgens hoorden we de trompet van de Wilde Zwaan, het getoeter van de Kraanvogels en tot slot de luide roep van de Canadese ganzen. Vanaf onze

Paartje Rookeelduikers

plek op de camping Grinsby hadden we een prachtig uitzicht op het meer en we konden de Parelduikers mooi heen en weer zien zwemmen. Parelduikers geven de voorkeur aan grote meren met een of meer eilandjes in het midden. Op deze eilandjes broeden ze en zitten ze veilig voor vossen en andere belagers.

Paartje Parelduikers bij de camping in avondlicht

We hadden ook nog onze zinnen gezet op de Roodkeelduikers, maar die zijn heel wat moeilijker te spotten, zeker wanneer men zich wat zuidelijker in Zweden bevindt. Het broedgebied van de Parelduikers begint al in de provincie Smaland in het zuiden van Zweden. De Roodkeelduikers zoeken het duidelijk wat hogerop. Tot dusverre waren we niet in geslaagd ze goed te observeren en te fotograferen. In het bezoekerscentrum van het reservaat Glaskogen wist men ons te vertellen, dat er onlangs een telling had plaatsgevonden en dat er in dit gebied zo'n 10 à 15 paar Roodkeelduikers moesten zitten. Het probleem was echter, dat lang niet alle plekken behoorlijk toegankelijk waren en dat we hooguit 2 à 3 plekken met de auto konden bereiken. Lopen was ondoenlijk, gezien de grote afstand tussen de verschillende plekken en de grote hoeveelheid klimwerk. Maar waar we konden komen was het direct raak en we zagen op een klein meertje in de verte een paartje rondzwemmen. We moesten heel voorzichtig zijn, want Roodkeelduikers zijn toch wel wat schuwer dan Parelduikers. Het lukte ons inderdaad een paar leuke opnamen te maken, maar de afstand was nog betrekkelijk ver. De volgende dag reden we in de vroege ochtenduren naar de oostkant van het reservaat om daar Elanden en Auerhoenders te gaan zien.

Op de heenreis zagen we een tweetal grote groepen Kraanvogels in het veld staan en dat gaf ons een goede opsteker, maar Elanden en Auerhoenders lieten zich helaas niet zien. Wel passeerden we een klein meertje en daar zat inderdaad ook weer een paar Roodkeelduikers. Opvallend is, dat Roodkeelduikers in veel kleinere meertjes broeden dan Parelduikers. Toch worden ze wel op grotere meren gezien, maar daar komen zij alleen maar om te foerageren. Je hoort ze soms aankomen met een soort kwakend geluid, voordat ze hun zoektocht naar vis in het meer beginnen.

Voor het mooie zaten deze Roodkeelduikers wat te ver weg, want een mooie opname viel hier niet te maken. Een paar dagen later vertrokken we naar Hallefors, een stukje noordoostelijk van Glaskogen in het gebied rond Örebro. Onze camping, ook weer aan het water gelegen, lag niet zo ver van een bijzonder reservaat, de zg. Knuthöjdsmossen. Dit gebied bestaat vooral uit moeras met enkele meren. Via zg. knuppelpaden kan men een groot stuk door dit gebied wandelen. Achteraan staat een groot kijkscherm, vanwaar men een prachtig uitzicht heeft over enkele met elkaar in verbinding staande meren. We waren hier al om 7.00 uur 's morgens, want dan is alles nog rustig. Tot onze grote verbazing zaten op korte afstand enkele Roodkeelduikers, waarvan er twee duidelijk een paartje vormden. We hadden hier te maken met de balts van deze Roodkeelduikers, want geregeld lieten zij, net als bij Parelduikers, een indrukwekkende galm

Baltsende Roodkeelduikers

Vrouwte Roodkeelduiker op nest

horen. Alleen is hun galm iets minder melodieus dan bij Parelduikers. Opvallend is, dat Roodkeelduikers bij voorkeur 's morgens hun aanwezigheid laten horen, terwijl dat bij de Parelduikers 's avonds het geval is. Zij zwommen regelmatig heen en weer en op een gegeven moment stegen ze bijna uit het water om er een soort dans uit te voeren. Het was een indrukwekkend gezicht, dat we nog nooit hadden meegemaakt. Aan het einde van deze vertoning klom het vrouwtje op een grote graspol, waarop haar nest lag. Op de terugweg passeerden we een ander meertje en daar zaten nog enkele Roodkeelduikers. We vermoedden, dat hier een paar mannetjes om de gunst dongen van een begeerd vrouwtje.

Al met al konden we naar de camping teruggaan met een aantal mooie foto's waarvan we hierbij enkele laten zien.

Parelduiker in zomerkleed

Parelduiker in de AWD in winterkleed